

---

## Obsah

1	ÚVOD . . . . .	9
1.1	POLYMERY A UMĚNÍ . . . . .	11
1.1	Struktura a vlastnosti polymerů . . . . .	20
2	MODELLOVACÍ HMOTY . . . . .	30
2.1	Sochařská hlina . . . . .	30
2.2	Silikonová modelovací hmota — Monoplast . . . . .	32
2.3	Modelovací vysýchavé hmoty . . . . .	33
2.3.1	Barvení a strukturní úprava hmoty . . . . .	34
2.3.2	Modelování a tvarování . . . . .	34
2.3.3	Dodatečné opracování . . . . .	35
2.3.4	Použití . . . . .	35
2.4	Modelovací teplem tvrditelné hmoty — Modurit a Modelit . . . . .	35
2.4.1	Barvení a strukturní úprava hmoty . . . . .	38
2.4.2	Modelování a tvarování . . . . .	40
2.4.2.1	Přímé modelování z ruky . . . . .	40
2.4.2.2	Tvarování do forem . . . . .	43
2.4.3	Vytvrzování . . . . .	46
2.4.4	Vlastnosti vytvrzené hmoty . . . . .	49
2.4.5	Spojování vytvrzené hmoty . . . . .	49
2.4.6	Mechanické opracování . . . . .	50
2.4.7	Povrchová úprava . . . . .	50
3	POUŽITÍ KLASICKÝCH MATERIÁLŮ — ŽELATINY, SÁDRY, PARA-FÍNU A KERAMIKY . . . . .	53
3.1	Klihové a želatinové formy . . . . .	53
3.1.1	Příprava želatinové hmoty . . . . .	53
3.1.2	Příprava glycerolové želatinové hmoty . . . . .	55
3.1.3	Příprava trvanlivé želatinové hmoty . . . . .	55
3.1.4	Příprava želatinových forem . . . . .	56
3.1.5	Odlévání do želatinových forem . . . . .	58
3.2	Sádra . . . . .	59
3.2.1	Zpomalené tuhnutí sádry . . . . .	61
3.2.2	Urychlené tuhnutí sádry . . . . .	61
3.2.3	Zpevňování sádry . . . . .	61
3.2.4	Příprava sádrových forem . . . . .	63
3.2.4.1	,Ztracená“ forma . . . . .	63
3.2.4.2	Jednodílná sádrová forma . . . . .	64
3.2.4.3	Kombinovaná forma . . . . .	65
3.2.4.4	Klímová forma . . . . .	65
3.3	Parafínové formy . . . . .	66
3.4	Keramické odlitky drobných uměleckých předmětů . . . . .	68
4	POLYMERY PRO PŘÍPRAVU PRUŽNÝCH FOREM . . . . .	72
4.1	PVC-plastigely . . . . .	72
4.1.1	Zpracování PVC-plastigelů . . . . .	72

4.2	Silikonové kaučuky . . . . .	74
4.2.1	Jednosložkové silikonové kaučuky . . . . .	74
4.2.1.1	Zpracování spárových tmelů . . . . .	75
4.2.2	Dvousložkové silikonové kaučuky . . . . .	77
4.2.2.1	Zpracování dvousložkových směsí . . . . .	80
4.2.2.2	Příprava modelu . . . . .	80
4.2.2.3	Volba kaučukové směsi . . . . .	81
4.2.2.4	Vulkanizační činidla . . . . .	82
4.2.3	Příprava forem . . . . .	86
4.2.3.1	Příprava jednodílných forem . . . . .	86
4.2.3.2	Příprava vícedílných forem . . . . .	89
4.2.3.3	Dodatečná úprava forem . . . . .	90
4.2.4	Použití silikonových kaučukových forem . . . . .	91
4.2.4.1	Odlévání sádry . . . . .	91
4.2.4.2	Odlévání nízkotajících kovů . . . . .	92
4.2.4.3	Odlévání epoxidových a polyesterových pryskyřic . . . . .	94
4.2.4.4	Odlévání akrylových lepicích hmot . . . . .	94
4.2.4.5	Odlévání umělých kamenů . . . . .	95
4.2.5	Zvětšování a zmenšování plastických tvarů využitím botnání . . . . .	95
4.2.5.1	Zvětšování . . . . .	95
4.2.5.2	Zmenšování . . . . .	100
4.2.6	Převod rovninného tvaru do tvaru vypouklého nebo vydutého . . . . .	101
4.2.7	Použití Lukoprenu N 1000 k lepení skla a k malbě na sklo . . . . .	101
4.2.8	Použití silikonového kaučuku pro otiskování reliéfních tvarů (desénů) . . . . .	102
4.2.9	Použití silikonových kaučukových forem v galvanoplastice . . . . .	104
5	AKRYLOVÉ POLYMERY . . . . .	108
5.1	Lící akrylové polymery . . . . .	108
5.1.1	Barvení ve hmotě . . . . .	108
5.1.2	Příprava lící směsi . . . . .	109
5.1.3	Postup při odlévání . . . . .	110
5.1.4	Vlastnosti a použití . . . . .	110
5.2	Organické sklo . . . . .	111
5.2.1	Vyráběné druhy organického skla . . . . .	112
5.2.2	Vlastnosti organického skla . . . . .	113
5.2.2.1	Optické vlastnosti . . . . .	113
5.2.2.2	Chování za tepla . . . . .	116
5.2.3	Zpracování organického skla . . . . .	116
5.2.3.1	Odlévání předpolymeru methylmethakrylatu . . . . .	116
5.2.3.2	Tepelné zpracování organického skla . . . . .	118
5.2.3.3	Volba materiálu a jeho příprava . . . . .	119
5.2.3.4	Formy a přípravky pro tvarování . . . . .	120
5.2.3.5	Předehřívání organického skla . . . . .	120
5.2.3.6	Rychlosť tvarování a ochlazování . . . . .	122
5.2.4	Způsoby tvarování . . . . .	122
5.2.4.1	Ohybání . . . . .	122
5.2.4.2	Ruční tažení do forem . . . . .	123
5.2.4.3	Tažení tlakovým vzduchem . . . . .	124
5.2.4.4	Tažení vakuum . . . . .	125
5.2.4.5	Tažení zahřátou kapalinou . . . . .	126
5.2.4.6	Lisování v tvárnici . . . . .	126
5.2.4.7	Ražení a desenování . . . . .	126
5.2.5	Mechanické opracování . . . . .	127
5.2.5.1	Řezání . . . . .	127
5.2.5.2	Frézování . . . . .	129
5.2.5.3	Soustružení . . . . .	129

5.2.5.4	Hoblování . . . . .	130
5.2.5.5	Pilování . . . . .	130
5.2.5.6	Vrtání . . . . .	130
5.2.5.7	Řezání závitů . . . . .	131
5.2.5.8	Rytí a gravírování . . . . .	131
5.2.5.9	Broušení a leštění . . . . .	132
5.2.6	Povrchová úprava organického skla . . . . .	134
5.2.6.1	Barvení a malování . . . . .	134
5.2.6.2	Pokovování . . . . .	135
5.2.6.3	Matování . . . . .	136
5.2.6.4	Leptání (fotolept) . . . . .	136
5.2.7	Spojování organického skla . . . . .	137
5.2.7.1	Svařování . . . . .	137
5.2.7.2	Lepení . . . . .	139
5.2.7.3	Mechanické spojování . . . . .	144
5.2.8	Použití organického skla . . . . .	145
<b>6</b>	<b>PĚNOVÝ POLYSTYREN</b> . . . . .	<b>146</b>
6.1	Vlastnosti . . . . .	147
6.2	Dodatečné opracování . . . . .	149
6.3	Lepení . . . . .	150
6.4	Povrchová úprava . . . . .	151
6.5	Použití . . . . .	152
<b>7</b>	<b>POLYESTEROVÉ PRYSKYŘICE</b> . . . . .	<b>156</b>
7.1	Přehled polyesterových pryskyřic . . . . .	157
7.1.1	Nátěrové hmoty a tmely . . . . .	160
7.1.2	Tixotropní pasta (pregel) . . . . .	160
7.1.3	Stěrkový a stříkací tmel . . . . .	161
7.1.4	Barvení ve hmotě . . . . .	162
7.2	Katalyzátory a urychlovače . . . . .	165
7.3	Pomocné materiály . . . . .	169
7.3.1	Skleněný textil pro laminování . . . . .	169
7.3.2	Plniva . . . . .	170
7.3.3	Formy . . . . .	171
7.3.4	Separaci činidla . . . . .	174
7.3.5	Ředidla, rozpouštědla a čisticí a ochranné prostředky . . . . .	175
7.4	Odlévání masivních bloků . . . . .	176
7.4.1	Zalévání předmětů . . . . .	178
7.5	Laminování . . . . .	181
7.5.1	Ořezávání ve stavu gelu . . . . .	187
7.5.2	Vyjímání z formy . . . . .	187
7.6	Dodatečné opracování . . . . .	187
7.6.1	Řezání . . . . .	188
7.6.2	Pilování a broušení . . . . .	188
7.6.3	Leštění . . . . .	189
7.7	Spojování . . . . .	189
7.8	Povrchová úprava nátěrovými hmotami . . . . .	189
7.9	Vlastnosti a použití . . . . .	190
<b>8</b>	<b>EPOXIDOVÉ PRYSKYŘICE</b> . . . . .	<b>191</b>
8.1	Přehled epoxidových pryskyřic . . . . .	191
8.2	Tvrdidla a urychlovače . . . . .	192
8.3	Použití . . . . .	194
8.4	Epoxidová lepidla . . . . .	194
8.4.1	Postup při lepení . . . . .	196

8.4.1.1	Konstrukce lepeného spoje . . . . .	196
8.4.1.2	Úprava povrchu materiálu před lepením . . . . .	196
8.4.1.3	Povrchová úprava kovů . . . . .	197
8.4.1.4	Sklo . . . . .	200
8.4.1.5	Porcelán, keramika, kamenina, kámen . . . . .	200
8.4.1.6	Fenolformaldehydové, melaminformaldehydové a močovinoformaldehydové pryskyřice . . . . .	200
8.4.1.7	Pryž . . . . .	201
8.4.1.8	Dřevo . . . . .	201
8.4.1.9	Beton . . . . .	201
8.4.2	Výběr epoxidových lepidel . . . . .	201
8.4.3	Postup při lepení . . . . .	201
8.4.4	Vlastnosti spojů . . . . .	202
8.4.5	Spojování pomocí epoxidových tmelů . . . . .	203
8.5	Odlévání epoxidových pryskyřic . . . . .	204
9	<b>POLYMERY V MALÍŘSKÉ TECHNICE</b> . . . . .	207
9.1	Malba disperzními barvami . . . . .	207
9.1.1	Rozdelení polymerních disperzí . . . . .	208
9.1.2	Vlastnosti polymerních disperzí . . . . .	209
9.1.2.1	Skladování . . . . .	212
9.1.2.2	Vzájemné míchání disperzí . . . . .	212
9.1.2.3	Zředování a zahušťování . . . . .	212
9.1.2.4	Pigmenty a plniva . . . . .	214
9.1.2.5	Stabilita disperzních barev . . . . .	215
9.1.3	Malování s disperzními značkovými barvami . . . . .	216
9.1.3.1	Podložky . . . . .	216
9.1.3.2	Podklady . . . . .	217
9.1.3.3	Strukturní disperzní imprimatura . . . . .	219
9.1.3.4	Podmalba . . . . .	219
9.1.3.5	Nástroje k malování . . . . .	220
9.1.3.6	Disperzní barvy . . . . .	221
9.1.4	Vlastnosti disperzní malby . . . . .	224
9.1.5	Disperzní barvy Colortex . . . . .	225
9.2	Malba polymerními roztoky . . . . .	226
9.3	Malba epoxy-olejovou technikou . . . . .	227
9.3.1	Složení epoxy-olejových barev . . . . .	228
9.3.2	Podložky . . . . .	229
9.3.3	Míchání barev a technika malby . . . . .	229
9.3.4	Vlastnosti epoxy-olejové malby . . . . .	230
9.4	Malba silikáty . . . . .	230
10	<b>POUŽITÁ LITERATURA</b> . . . . .	233
	Rejstřík . . . . .	234